

en ansøgning om opholdstilladelse og derfor skal udrejse af landet. Der skelnes i undervisnings- og aktiveringsindsatsen mellem afviste asylansøgere, der medvirker til udrejsen, og afviste asylansøgere, der ikke medvirker til udrejsen, idet den førstnævnte gruppe belønnes med mere vidtgående tilbud end den sidste. Derved tilskyndes afviste asylansøgere til at medvirke til udrejsen.

Det har vist sig, at den skarpe skelnen mellem afviste asylansøgere, der medvirker til udrejsen, og afviste asylansøgere, der ikke medvirker til udrejsen, ikke i fuldt omfang tilskynder til frivillig udrejse af Danmark i situationer, hvor tvangsmæssig udsendelse ikke er mulig.

Det gælder særligt for afviste asylansøgere fra lande, som befinder sig i en efterkrigssituation. Landene er under genopbygning, og afviste asylansøgere fra disse lande, der opholder sig i Danmark og har været her i lang tid, kan f.eks. være bekymrede for, om de kan finde arbejde og bolig i hjemlandet. Der kan derfor over for sådanne grupper være grund til at tilrettelægge et særligt opkvalificeringsforløb, som starter i Danmark inden udrejsen og fortsætter i hjemlandet efter tilbagevenden. Endvidere vil en dansk støtte til genopbygningsindsatsen i hjemlandet bidrage til, at de generelle vilkår for en hjemvenden forbedres.

Regeringen vil understrege, at afviste asylansøgere, som kan udrejse frivilligt af Danmark, alene opholder sig her i landet, fordi de nægter at respektere de danske asylmyndigheders afgørelse om afslag på asyl og udrejse. Alle asylansøgere i Danmark har således fået en grundig behandling af deres sag hos asylmyndighederne, dvs. Udlændingetjeneste og Flygtningenævnet.

For yderligere at motivere afviste asylansøgere til at udrejse af Danmark foreslår regeringen, at der indføres mulighed for, at der kan indgås en kontrakt med afviste asylansøgere, som hidtil ikke har medvirket til udrejsen – i tilfælde, hvor frivillig udrejse er mulig, men hvor tvangsmæssig udsendelse ikke er – om, at de tilbydes et samlet opkvalificeringsforløb i Danmark og hjemlandet, økonomisk støtte til tilbagevenden og hjælp til bolig og beskæftigelse i hjemlandet, mod at de indvilliger i at samarbejde om udrejsen og frivilligt udrejser af Danmark. Med samarbejde om udrejse forstås, at den afviste asylansøger løbende skal samarbejde med politiet om alle praktiske foranstaltninger i forbindelse med udrejse efter afslutningen af opkvalificeringsforløbet i Danmark, herunder ved fremskaffelse af rejselegitimation.

Afviste asylansøgere, der indgår en kontrakt med Udlændingetjeneste, skal blive boende på samme asylcenter som hidtil.

2. Kontraksordning for afviste asylansøgere, der samarbejder om udrejsen

2.1. Gældende regler om undervisning og aktivering af og ydelser til afviste asylansøgere

Reglerne om vilkårene for afviste asylansøgere med hensyn til undervisning, aktivering og ydelser findes i udlændingelovens §§ 42 a-f.

Reglerne om undervisning og aktivering af afviste asylansøgere skelner mellem afviste asylansøgere, der medvirker til udrejsen, og asylansøgere, der ikke medvirker til udrejsen, idet den førstnævnte gruppe belønnes med mere vidtgående tilbud end den sidste for at tilskynde afviste asylansøgere til at medvirke til udrejsen.

Både afviste asylansøgere, der medvirker til udrejsen, og afviste asylansøgere, der ikke medvirker til udrejsen, får obligatorisk undervisning i f.eks. engelsk og tilbud om frivillig deltagelse i undervisning i andre fag, f.eks. IT, andre fremmedsprog og historie og anden undervisning, hvis det forbereder asylansøgeren på en tilværelse i hjemlandet.

Begge grupper skal deltage i udførelsen af nødvendige opgaver på asylcentret, f.eks. rengøring, og opgaver i forbindelse med driften af asylcentret, f.eks. indvendig og udvendig vedligeholdelse og reparation og forbedringer af bygninger, inventar og fællesarealer. Aktiveringen kan endvidere bestå i madlavning, opgaver i forbindelse med pasning af børn samt aktivering af børn og unge i øvrigt. Endelig kan der være tale om administrationsopgaver samt deltagelse i tilbud om fritidsaktiviteter, sociale og kulturelle aktiviteter, sportsaktiviteter, projekter og kurser.

Afviste asylansøgere, der medvirker til udrejsen, får herudover tilbud om frivillig deltagelse i danskundervisning, såfremt danskundervisningen skønnes at være en nødvendig forudsætning for tilegnelsen af færdigheder, der afgørende vil hjælpe asylansøgeren til at starte selvstændig virksomhed eller opnå beskæftigelse ved en tilbagevenden til hjemlandet. Denne gruppe har endvidere mulighed for deltagelse i intern produktionsvirksomhed på asylcentre, f.eks. aktivering i værksted, for praktikophold, f.eks. på et hospital eller en lokal virksomhed, og for at udføre ulønnet humanitært arbejde eller andet frivilligt arbejde.

Afviste asylansøgere, der hidtil ikke har medvirket til udrejsen, får, hvis de på et senere tidspunkt måtte vælge at medvirke, de samme undervisnings- og aktiveringstilbud, som tilbydes asylansøgere, der medvirker til udrejsen.

Afviste asylansøgere, der medvirker til udrejsen, modtager kontante ydelser som andre asylansøgere,